

## Perioder

Nogle gange ved man at noget er slut i den helt store stil. 1989. 1945. 1918. Andre gange ved man at tingene aldrig vil være det samme igen. 1789. 1914. 1989. Men i reglen er forandringerne i det som er væsentligt, den måde dagliglivet og dets metafysik er skruet sammen på, så diffuse at bestemme at man må ty til overbegreber der vedvarende står til diskussion. Disse kommer i reglen ind som en del af en tids selvforståelse for senere også at blive til eftertidens navngivning af fortiden: renæssance, romantik, det moderne, det postmoderne.

Perioden er et nødvendigt historisk redskab der bundter egenskaber og begivenheder dels i en opregning af det specifikke ved en historisk tids mange udtryk, dels i håb om en højere syntese af indholdet og en forklaring af det. Tendensen i de seneste årtier har forstærket en sund skepsis mod periodiseringer, men uden for alvor at kunne sætte noget afgørende stød ind. Det er forståeligt når man tager historiens markante række af 'før og efter' i betragtning, og det giver yderligere grund til at beskæftige sig med periodetænkningens muligheder og faldgruber.

I dette nummer behandler Frank Kermode to centrale måder at ordne litteraturen og kunstens historie på: i udvælgelsen af værker til en kanon eller ved beskrivelsen af perioder. Fælles for begge greb er at de gør træk ved fortiden moderne og tillægger dem værdi. Svend Erik Larsen undersøger en række modsætninger som man bør have for øje i studiet af perioder: hvor megen indre sammenhæng skal man påpege til fordel for mere komplekse og sammensatte beskrivelser; er perioden givet "naturligt" eller er den konstrueret, etc.

Peter Simonsen redegør for udviklingen i opfattelsen af engelsk romantik som netop har bevæget sig fra en række fasttømrede opfattelser hen i mod en række forsøg på at problematisere enheden i perioden. Vi bringer i forbindelse hermed også en ny oversættelse af William Wordsworths digt "Linjer skrevet over Tintern Abbey". Romantik?

Mads Rosendahl Thomsens artikel fremhæver at den periode i litteratur- og kunsthistorien, der som oftest beskrives som modernistisk, er karakteriseret ved at dens kanoniske værker i stigende grad beskrives med greb som man i reglen vil henføre til det postmoderne. Periodens indhold bliver således mere mudret, men navnet består. Isak Winkel Holm skriver i et andet perspektiv end det epokale, nemlig om perioderne i Franz Kafkas forfatterskab der veksler mellem intens skreven og inaktive perioder. Hver skriveperiode har sit eget særkende som

kaster et interessant perspektiv ned over forfatterskabets tekster.

Endelig skriver Maren Aarup om den franske forfatter Michel Houellebecq's signalement af det epokale skifte som vi efter hans mening står midt i, mens Hans Hauge funderer over forandringerne i især den teori som har præget humaniora i de sidste tredive år. Teori som skal være gearret til at håndtere udfordringer til forståelsen af menneskets væren i verden fra genteknologi, globalisering og internettets kommunikationsrevolution, for blot at nævne tre af de vigtigste indicier på at vi lever i noget som engang vil blive kendt som en overgangstid.

Billederne i dette nummer af Passage stammer fra Samlingen af Anonymt Fotografisk Materiale. De blev fundet i rabatten på Nordre Ringgade i Århus, lige over for supermarkedet Løvbjerg, da sneen smeltede i marts 1996. De er skrammede og beskidte, og de emmer af periode!